

KNETTERENDE EN KNALLENDE REKREATIE IN DRENTE!

Jan van Dalen

Eind 1979 werd een nota "Geluidshinder opleverende recreatievormen in Drente" opgesteld in opdracht van de Sportraad Drente aangeboden aan gedeputeerde D. Huizinga. Dat deze gedeputeerde dit rapport kreeg aangeboden is geen toeval. Huizinga heeft nl sportzaken in z'n portefeuille. Daarin zitten echter ook nog andere zaken, maar daarover straks meer.

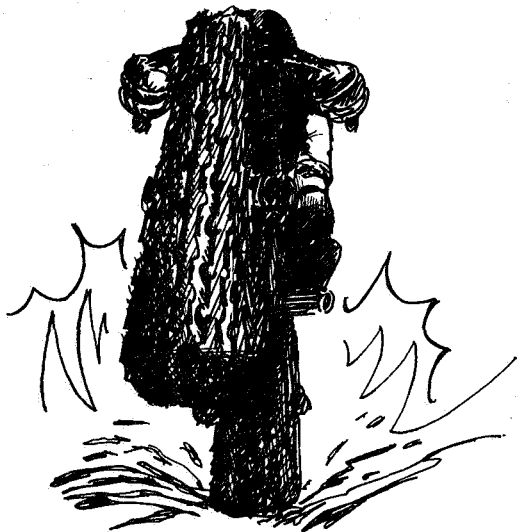
Problemen

Uit het rapport komt overduidelijk naar voren, dat de grootste problemen zich voordoen met betrekking tot de motorsportactiviteiten. De belangstelling voor de motorsport is de laatste jaren sterk toegenomen. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat bijna dagelijks in de regionale pers berichten verschijnen, dat er zich in de een of andere

gemeente problemen voordoen. Die problemen worden tot op heden niet op een adequate manier bestreden cq opgelost. In de praktijk komt het erop neer, dat erin veel gemeenten gebieden aanwezig zijn die men als crossterrein gebruikt, waarbij van een goede planologische regeling en inpassing geen sprake is. Over deze situatie heeft de Milieuraad Drente in 1977 al de alarmbel

geluid. Om enigszins een beeld te krijgen hoe de toestand er voorstond heeft de Milieuraad in 1978 een ruwe inventarisatie gemaakt van het aantal en de ligging van de terreinen. Ook werd er nagegaan of het om een gelegaliseerde toestand ging (lees: geregeld middels bestemmingsplan aanwezigheid van Hinderwetvergunning of andere regels, overeenstemming met plaatselijke politieverordening). De uitkomst was op dat moment al verbluffend: 13 terreinen liggen in natuurgebieden, 5 in waardevolle agrarische landschappen en 3 in het gewone agrarische gebied. De gevolgen voor deze gebieden, waarbij vooral valt te denken aan het aspect lawaai en de vernieling van de in het terrein aanwezige flora en fauna, is vaak aanzienlijk. Ook woonwijken of andere (losse) bebouwingen werden vaak gedupeerd. Kortom problemen die in de eerste plaats via de ruimtelijke ordening dienen te worden opgelost. Het is opvallend, dat geen enkel crossterrein een goede planologische regeling kent. De gemeentebesturen bekommeren zich in het algemeen niet om de problemen die het crossen oproept. Het is verbazingwekkend, dat deze situatie zich kan blijven voordoen. Hiermee is dus blijkbaar weer bewezen, dat de ruimtelijke ordening het meest lijkt op een snoepwinkel voor bestuurders waar men die snoepjes uitpakt die haar of hem het meest bevallen. Hierdoor zijn er de laatste jaren vele ongewenste situaties ontstaan en zijn vele natuur gebieden en andere kwetsbare gebieden in waarde achteruit gegaan: een rechtstreeks gevolg van falende gemeentelijke ruimtelijke ordening en van het niet ingrijpen van het provinciaal bestuur dat belast is met het toezicht op de naleving van de bestemmingsplanvoorschriften. Voor dit laatste is in eerste instantie gedeputeerde Huizinga verantwoordelijk.

delijk. Het is opvallend, dat er nog niet één geval bekend is, zelfs niet na jarenlange aandring van natuurbeschermingsorganisaties, waarin op basis van de bestemmingsplanvoorschriften werd ingegrepen. Dit laatste is trouwens een algemeen probleem en geldt meer voor winkeldochters uit de eerder genoemde snoepwinkel.

Toekomst

De nieuwe streekplannen van Drente besteden ook aandacht aan de problematiek van de crossterreinen. Hierin staat aangegeven dat problemen op regionaal nivo opgelost zouden kunnen worden. In hoeverre de nieuwe Wet Geluidhinder gevolgen zal hebben voor het crossen is nog onduidelijk. In de eerder genoemde streekplannen heeft het aspect geluid op een goede manier aandacht gekregen. Zo gaat men, gelet op het landelijke karakter van de provincie Drente, er vanuit, dat de geluidsbelasting aan de gevel niet hoger dient te zijn dan 45 dB (A). De grenswaarde bedraagt 55dB (A). Het streven niet hoger dan 45 dB (A) te gaan kan uit milieuoogpunt worden toegejuicht. Gelet op het specifieke karakter van Drente - er zijn relatief gezien nog vele rustige (natuur- en bos-) gebieden - kan gesteld

worden dat er vele in de Wet Geluidhinder genoemde potentiële stiltegebieden zijn. Met betrekking tot deze stiltegebieden kunnen gedeputeerde staten met de betrokken gemeenten een intentieprogramma opstellen. Dit intentieprogramma bevat beleidsvoornemens en maatregelen die nodig zouden zijn om de geluidbelasting in bedoelde gebieden niet te doen toenemen. Bij vaststelling of herziening van een streekplan moet met dit intentieprogramma rekening worden gehouden. Provinciale staten moeten bij verordening regels vaststellen voor de in het streekplan aangegeven stiltegebieden. Daarin zal uiteraard geen plaats zijn voor lawaai-recreatie. Geluid wordt door velen nog altijd niet als een milieuprobleem ervaren. Hinder door geluid heeft echter zeer nadelige gevolgen voor het welzijn van de mens; fysieke stoornissen en neurose kunnen er het gevolg van zijn. Naast het geluidprobleem zal er voldoende aandacht voor het ruimteprobleem moeten zijn. Als de betrokken overheden de motorsport als een serieus gegeven beschouwen, dient men ook actief mee te denken en te handelen om geschikte terreinen te vinden waar men lawaaisporten zou kunnen beoefenen. Waarom wel voorzoningen voor voetballen, tennis, zwemmen

etc. en niet voor motorsport? Als men hier serieus mee aan de gang gaat zal blijken, dat er zich in de praktijk geweldige problemen zullen aandienen. De terreinen moeten behoorlijk groot zijn en dienen gunstig gesitueerd te zijn (afstand tot woonwijken, natuurgebieden, rekreatieterreinen, goede aanvoerwegen, parkeerruimten etc.) In de praktijk zal het vinden van geschikte terreinen geweldige problemen met zich meebrengen. Dit zal dan wel betekenen dat in de praktijk oplossingen alleen op regionaal nivo denkbaar zijn. Naast een goede planologische inpasbaarheid zullen aanvullende maatregelen en voorschriften gewenst zijn. Het is bijna ondenkbaar, dat er in Drente een terrein te vinden zal zijn, dat zonder geluidswallen kan. Ook in de technische sfeer zal men verder moeten gaan met het onderzoek om het geluid zoveel mogelijk in te dammen. Bestrijding aan de bron door knaldempers is wel het eerste en eenvoudigste middel. Aangezien iedere crossbaan voor overlast zal zorgen - welke maatregelen men ook neemt - dienen er duidelijke spelregels te komen op welke dagen en uren men een bepaalde baan mag gebruiken. Over allerlei andere aspecten die te maken hebben met de motorsport verwijs ik naar het artikel "Aktie tegen motorcrossen is mogelijk" in het septembernummer 1978 van Natuur en Milieu. Hierin wordt o.a. ingegaan op vergunningen die nodig zijn voor het gebruik en de aanleg van crossterreinen. Andere milieuaspekten en problemen zoals de milieuvervuiling door uitlaatgassen en de energieproblematiek laat ik hier buiten behandeling.

Medische aspecten

Ten aanzien van vele zaken treedt de overheid sturend op. Zo zijn motorrijders en

bromfietzers verplicht een valhelm te dragen. Duidelijk dient gesteld te worden, dat de verplichting hiertoe niet in de eerste plaats is ingegeven om de betrokken personen te beschermen, maar in het belang van de staatskas. In de praktijk is het zo, dat vele verkeersongelukken eindigen met een hersenletsel of beschadiging. Dit kost de gemeenschap handen vol geld aan revalidatie, verpleging etc. Het waren dan ook duidelijk de financiën die ervoor zorgden, dat het helm dragen in Nederland verplicht is gesteld. Mensen die de crosssport beoefenen lopen een flinke kans, dat hun centrale zenuwstelsel (middels een te zware belasting van de wervelkolom) en nieren worden aangetast. Ook het geluidsnivo (± 100 dB (A)) is zodanig, dat gevolgen voor het gehoor etc. niet uit kunnen blijven. De arbeidsinspektie zou, indien het om bedrijfsomstandigheden ging, op wettelijke basis moeten ingrijpen vanwege het te hoge geluidsnivo.

Koncentratie

In het rapport van de sportraad Drente worden enige suggesties gedaan om tot een zekere concentratie van de motorsport en andere lawaaisporten te komen. Als mogelijke plaats wordt het Circuit van Drente (TT Baan) genoemd. Concentratie van dit soort zaken is zeker toe te juichen. Gezien de nabijheid van enige Asser woonwijken en het uiterst waardevolle natuurgebied het "Witterveld" moet gesteld worden dat de situering van het circuit hoogst ongelukkig is. In z'n algemeenheid moet men bij het inpassen van de lawaaisporten niet teveel uitgaan van de bestaande situaties.

Andere geluidproducerende sporten

Naast de motorsport hebben we in Drente te maken met de kartsport, autosport en

modelvliegtuigsport. Het zal duidelijk zijn dat ook deze de nodige problemen met zich meebrengen. Vooral de modelvliegtuigsport is in opkomst en vertoont qua problematiek veel overeenkomsten met de motorsport. Een andere groeiende ontwikkeling, namelijk de groei van het nieuwe fenomeen van de wegmotoren die tevens als crossmotoren gebruikt kunnen worden (en omgekeerd), dreigt een geweldig probleem te worden voor met name natuur- en bosgebieden en andere waardevolle terreinen. De verschillende terreineigenaren worden steeds vaker en indringender met deze technische nieuwigheid gekonfronteerd.

Konklusie

Gelet op de belangstelling voor de verschillende lawaaisporten moeten er voor deze takken van sport goede voorzieningen worden gerealiseerd. De maatschappelijke aanvaardbaarheid moet gelet op de 14 miljoen Nederlanders en de beperkte ruimte waarop die leven en de vele problemen die de verschillende sporten oproepen kritisch worden bekeken. Naast een goede ruimtelijke oplossing (zowel qua procedure als ruimtelijke inpassing) moeten er aanvullende (wettelijke) maatregelen worden genomen. In alle gevallen dient er een Milieueffektrapport aanwezig te zijn. Als basis voor het te voeren beleid kan de nota van de Sportraad Drente als uitgangspunt dienen. Een en ander moet echter wel snel ter hand worden genomen, zodat we niet een soortgelijke situatie krijgen als met de provinciale nota. "Maneges en ruiterspaden" die nu al weer twee jaar oud is, terwijl een daarvan afgeleid beleid nog steeds op zich laat wachten. Haast is geboden.

Jan van Dalen is vaksekretaris van de Milieuraad Drente